

Képletek és fogalmak

1. Dinamikus viszonzyszám: Ugyanazon jelenség két különböző időpontra vagy időszakra vonatkozó adatának (pl. egy vállalkozás forgalma két különböző évben) egymáshoz mért arányát fejezi ki. (dinamikus = időben összehasonlító)

$V_d = a_1/a_0$, ahol a_0 = a bázisidőszakra vonatkozó adat (bázisadat) és a_1 = a tárgyidőszakra vonatkozó adat, vagy tárgyadat. Órán úgy is vettük, hogy A/B , ahol A = a viszonyítandó adat, B = a viszonyítási alap, vagy bázisadat.

2. Bázisviszonzyszám: ha több időszak adatát (egy ún. idősort) szeretnék elemezni, akkor ezt egyrészt megtehetem úgy, hogy minden időszak adatát egy kiválasztott időszakhoz (a bázisidőszakhoz) viszonyítom.

$V_b = a_1/a_0$ vagy a_2/a_0 vagy a_3/a_0 , stb. (a_n/a_0) . A képletben a_0 = bázisadat, a_1, a_2 , stb. = az éppen vizsgált időszakokra vonatkozó adatok.

3. Lánviszonzyszám: itt szintén több időszakról vannak adataim, de itt mindig a közvetlenül megelőző időszak adatához viszonyítok.

$V_l = a_1/a_0$ (itt megegyezik a bázisviszonzyszámmal), a_2/a_1 vagy a_3/a_2 , stb. (a_n/a_{n-1}) . A képletben az a_0, a_1, a_2, a_3 , stb. a különböző időszakok adatait jelenti.

4. Tervfeladat-viszonzyszám: A tervfeladat-viszonzyszám a tervezett adat nagyságát mutatja meg egy korábbi adathoz (a bázisadathoz) viszonyítva. (pl. A tervezett forgalom hány %-a az előző évi forgalomnak.)

$V_{tf} = a_t/a_0$, ahol a_t = a tervezett forgalom, a_0 = a bázisév forgalma.

5. Tervteljesítés viszonzyszám: A tervteljesítési viszonzyszám a ténylegesen elért adat (pl. forgalom vagy árbevétel) arányát fejezi ki a tervezetthez képest.

$V_{tt} = a_t/a_p$, ahol a_t = a tárgyévre vonatkozó ténylegesen elért adat, a_p = a tervezett forgalom nagysága.

6. Megoszlási viszonzyszám: A megoszlási viszonzyszám a sokaság egyes csoportjainak (részeinek) arányát fejezi ki a vizsgált sokaság egészéhez képest. Így tehát az adatok belső szerkezetét, arányait mutatja. Vagyis pl. egy vállalkozás forgalmának az összetételét (különböző kereskedelmi egységek, vagy időszakok vagy árucsoportok szerint) mutatja meg.

$V_m = a_r/a_e$, ahol a_r = a részre vonatkozó adat, a_e = az egészre vonatkozó adat.